

FAQ. De verspreiding van het coronavirus (COVID-19) en het houden van huisdieren

Dierenwelzijn in tijden van Corona.

GAIA probeert een zo correct mogelijk antwoord te formuleren op de meest gestelde vragen inzake de verspreiding van het coronavirus (COVID-19) en het houden van dieren. Gelieve ons te contacteren mocht u verdere vragen hebben.

Overzicht

I. OORZAAK VAN HET CORONAVIRUS

1. Liggen dieren aan de oorzaak van de uitbraak van het Coronavirus?

II. OVERDRAAGBAARHEID

2. Kan mijn huisdier Corona krijgen en is het virus overdraagbaar op mensen (d.m.v. passieve contaminatie)?

III. ZORG VOOR HUISDIEREN EN ZWERFKATTEN

3. Wat gebeurt er met mijn huisdier bij quarantaine of ziekenhuisopname?
4. Mag ik mijn huisdier nog verzorgen, ook als het dier zich niet in de onmiddellijke nabijheid van mijn woning bevindt (vb. op stal of in de manège)?
5. Mogen zwervkatten nog worden gevoederd en verzorgd?
6. Blijven de dierenasielen open en kunnen vrijwilligers in het asiel blijven werken?
7. Kan ik nog naar de dierenarts om mijn huisdier(en) te laten verzorgen?
8. Kan ik nog met mijn huisdier naar het trimsalon?
9. Is het aangewezen dat ik mijn huisdier ontsmet?
10. Mijn kat/hond geeft over of heeft diarree. Heeft hij/zij het coronavirus?

IV. DAGELIJKSE ROUTINES/GEWOONTEN VAN MENS EN HUISDIEREN

11. Mag ik mijn poes/poezen nog buitenlaten?
12. Mag ik mijn hond uitlaten?

13. Kan ik nog met mijn paard gaan wandelen?

14. Kan ik met mijn auto naar het bos rijden om de hond uit te laten?

15. Dreigt het dierenvoeder op te raken?

16. Mogen mijn kinderen in de tuin spelen als de kat van de burens daar ook is?

17. Mag ik met de hond van mijn (bejaarde) buurman/-vrouw gaan wandelen om hem/haar te ontlasten?

V. PROFESSIONEEL GEBRUIK DIEREN

18. Kan ik mijn dieren nog professioneel gebruiken?

VI. AFHALEN DIEREN BIJ KWEKER

19. Kan ik een pup of kitten die ik reeds heb aangekocht of gereserveerd afhalen bij de kweker?

I. OORZAAK VAN HET CORONAVIRUS

1. Liggen dieren aan de basis van de uitbraak van het Coronavirus?

Ja, onderzoek van het *Chinese Center for Disease Control and Prevention* heeft het nieuwe coronavirus getraceerd tot een voedselmarkt ('wet market') in Wuhan waar naast vis ook levende wilde dieren werden verhandeld. Op 'wet markets' vindt men een opeenstapeling van kooien en bakken met gedomesticeerde en wilde levende dieren die wachten om geslacht te worden. De slachttafels zijn rood van het bloed, en ook uitwerpselen en urine zijn aanwezig. **Het verhandelen en slachten van allerlei wilde diersoorten vormt een broeinest van ziektekiemen, ideaal voor het muteren van virussen en het overspringen van dier naar dier, en van dier naar mens.**

In het geval van SARS enkele jaren geleden is het virus vermoedelijk van vleermuizen overgedragen op een tussengastheer, palmcivetkatten (dit is een Aziatisch roofdier, geen huiskat) en zo bij de mens terechtgekomen. Het feit dat handelaars in wilde dieren de antilichamen tegen de ziekte bezaten, staft die stelling. En toch heeft de betrokken overheid toen nagelaten om aan de 'wet markets' eens en voor goed paal en perk te stellen en de handel in wild gevangen dieren kordaat en drastisch aan te pakken. "Schuldig verzuim heet dat", zegt Vandenbosch. **"Het nieuwe coronavirus kent hoogstwaarschijnlijk een gelijkaardige oorsprong. Mogelijks was de tussengastheer voor het coronavirus het schubdier."**

II. OVERDRAAGBAARHEID

2. Kan mijn huisdier Corona krijgen en is het virus overdraagbaar op mensen (d.m.v. passieve contaminatie)?

Bij honden en katten bestaan er ook coronavirussen maar deze worden niet geassocieerd met de huidige uitbraak van coronavirus COVID-19 en zijn dus niet overdraagbaar op de mens. **De Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) bevestigt dat er geen bewijs is dat huisdieren een rol spelen bij de verspreiding van het nieuwe coronavirus. Er is geen enkele reden om uw huisdier aan het asiel af te staan.** Er is ook geen bewijs dat landbouwdieren een rol zouden spelen bij de verspreiding van het coronavirus.

Er zijn alsnog **geen aanwijzingen dat het virus zou kunnen worden overgedragen van een huisdier op de mens.** Dit risico is dus verwaarloosbaar.

Er zijn enkele gezelschapsdieren positief getest op Covid-19. Deze dieren werden besmet door mensen waarmee ze de woonst deelden. In zijn advies heeft het Wetenschappelijk Comité van het FAVV aangegeven dat **het risico op besmetting van mens op dier gering is.** Indien u zelf besmet bent of denkt besmet te zijn raadt Viroloog Steven Van Gucht aan om nauw contact met uw huisdier te vermijden.

Het principe is wel dat het coronavirus kan zitten op al wat of al wie u aanraakt (dus ook uw hond/kat). Uw huisdier kan dus een passieve overdrager zijn net zoals eender welke oppervlakte (vb. deurklink). Met passieve overdracht wordt bedoeld dat uw hond of kat door andere mensen dan u kan gestreeld of geknuffeld worden en dat op die manier het virus mogelijk op de vacht van uw dier kan terechtkomen. Indien u uw dier dan streelt nadat hij of zij door iemand anders die besmet zou zijn, is gestreeld, dan zou u op die wijze besmet kunnen geraken. Of stel dat u zou besmet zijn en een andere persoon die niet besmet is streelt uw hond of kat, dan bestaat het risico dat die persoon op die manier door u zou kunnen besmet geraken. Dit risico is evenwel zeer klein of verwaarloosbaar. **Het is voldoende om de geldende hygiëne veiligheidsmaatregelen in acht te nemen, en uw handen voldoende te wassen, ook na het knuffelen van de kat/hond.**

III. ZORG VOOR HUISDIEREN EN ZWERFKATTEN

De verzorging van dieren ‘die voor hun welzijn en gezondheid afhankelijk zijn van de mens’ is een ‘essentiële activiteit’. U kan ervan uitgaan dat het uzelf/familie/vrienden toegestaan is om (uw) dieren te blijven verzorgen.

3. Wat gebeurt er met mijn huisdier bij quarantaine of ziekenhuisopname?

De verzorging van dieren is een ‘essentiële activiteit’. **Mocht u iets overkomen kan u uw familieleden of andere personen die u vertrouwt vragen om uw dier te verzorgen.** Indien

u niemand kent die goed voor uw huisdier kan zorgen **raden wij u aan om uw huisdier naar een erkend dierenpension te brengen**. Dierenpensions blijven immers open voor mensen die nood hebben aan essentiële opvang van hun huisdier (vb. ziekenhuisopname).

Een lijst met (erkende) dierenpensions vindt u hier:

- Wallonië: <http://bienetreanimal.wallonie.be/files/documents/Animaux-Compagnie/BEA-pensions-agreees.pdf>
- Vlaanderen: https://dierenwelzijn.vlaanderen.be/sites/default/files/atoms/files/Erkende%20Dierenpensions_0.pdf
- Brussel: <https://www.dierenpension-info.be/brussel>

Indien er in uw regio geen dierenpension is dat uw huisdier kan opvangen kan u ook een oppas aan huis laten komen of op zoek gaan naar een opvangbaasje op sociale netwerken. Er zijn verschillende initiatieven ontstaan waarbij de eigenaar en een opvangbaasje met elkaar in contact kunnen komen. In Brussel, om zowel de eigenaar van het dier als de persoon die het dier zal opvangen, te beschermen, is een modelovereenkomst voor tijdelijke opvang beschikbaar (https://clerfayt.brussels/sites/default/files/files-vd/pdf/contrat_accueil_temporaire.pdf).

De gebruikelijke veiligheidsmaatregelen moeten in elk geval in acht worden genomen.

4. Mag ik mijn huisdier nog verzorgen, ook als het dier zich niet in de onmiddellijke nabijheid van mijn woning bevindt (vb. op stal, in de weide of in de manège)?

Omdat het verzorgen van dieren een essentiële activiteit is, is het iedereen toegelaten om zijn/haar dieren (honden, katten, paarden,...), maar ook zwerfdieren te blijven verzorgen. Of uw dier nu 5 km verderop staat in de weide of zich over de landsgrens bevindt, u mag uw dier gaan verzorgen (vb. voeding geven, korte wandeling met paard zodat het niet 24u/24u in box moet blijven) Dit is een essentiële activiteit.

5. Mogen zwerfkatten nog worden gevoederd en verzorgd?

De Dienst Dierenwelzijn heeft bevestigd dat **zwerfkatten nog mogen worden gevoederd en verzorgd**.

Het steriliseren en voederen van zwerfkatten gaat dus gewoon door. Dit om te vermijden dat het sterilisatiebeleid wordt ondermijnd, en er een enorm groot aantal kittens van zwerfkatten worden geboren na het kittenseizoen. Het is dan ook noodzakelijk dat voeder- en sterilisatieprojecten van de lokale besturen doorgaan.

U kan ook nog zwerfkatten verzorgen die zich bevinden op het openbaar domein (vb. park of begraaftplaats), aangezien het verzorgen van dieren een ‘essentiële activiteit’ is.

6. Blijven de dierenasielen open en kunnen vrijwilligers in het asiel blijven werken?

De activiteiten van dierenasielen zijn ‘essentiële activiteiten’. Ook vrijwilligers kunnen in het asiel blijven werken. **Dieren afstaan of adopteren kan enkel op afspraak.** Iedereen moet altijd rekening blijven houden met de voorschriftmaatregelen rond hygiëne, afstand en voorzichtigheid.

7. Kan ik nog naar de dierenarts om mijn huisdier(en) te laten verzorgen?

De activiteiten van dierenartsen zijn ‘essentiële activiteiten’. Dierenartsen zullen niet dringende en uitstelbare zorg uitstellen. Ook het steriliseren van je kat is een dringende zaak, gezien het kittenseizoen eraan komt.

Ga niet onmiddellijk naar uw dierenarts als uw huisdier ziek is of als u advies nodig heeft. Neem eerst even telefonisch contact op zodat de dierenarts telefonisch advies kan geven of een voorschrift opsturen. Op deze wijze kan u een bezoek aan de dierenartsenpraktijk vermijden.

Indien u toch naar de dierenarts moet respecteer dan de voorzorgsmaatregelen:

- Maak, indien dit wordt toegestaan door de dierenarts, een afspraak en ga alleen met uw dier (per afspraak wordt slechts 1 patiënt met 1 begeleider toegelaten);
- wacht in de auto in plaats van in de wachtkamer;
- was en desinfecteer uw handen voor en na het dierenartsbezoek;
- respecteer 1,5 m afstand tussen dierenartsen, assistenten en baliemedewerkers;
- betaal met bancontact (én contactloos indien mogelijk) in plaats van met cash geld.

Verdere aanbevelingen van de Orde der Dierenartsen:

- huisbezoeken voor gezelschapsdieren moeten in de mate van het mogelijke vermeden worden: in geval de eigenaar in het onvermogen is om zich te verplaatsen, moeten in eerste instantie oplossingen voor transport gezocht worden in familiekring. In laatste instantie komt het alleen de dierenarts toe om uit te maken of een huisbezoek nodig is;
- huisbezoeken voor grote huisdieren zijn de norm. Het is aanbevolen om routineuze handelingen, keuringen en vaccinaties tot na 5 april 2020 uit te stellen;
- in principe kunnen huisdieren de Corona infectie niet oplopen of overdragen. Aandacht moet besteed worden dat er via de huisdieren geen passieve overdracht kan gebeuren (bv. door aanrakingen) (zie inzake passieve overdracht, vraag 2).

8. Kan ik nog met mijn huisdier naar het trimsalon?

De Veiligheidsraad heeft beslist om de trimsalons opnieuw te openen vanaf 11 mei.

9. Is het aangewezen dat ik mijn huisdier ontsmet?

De Franse Orde van Dierenartsen stelt dat het gevaarlijk is om detergenten (alcohol, ontsmetter, antibacteriële reinigingsproducten) of alcohol-watmengels te gebruiken om je huisdier te desinfecteren. Het gebruik van deze producten kan je huisdier schaden: honden en katten likken zichzelf en nemen deze producten dus op, hetgeen hun slijmvlies irriteert en leidt tot geïrriteerde huidreacties. Dieren kunnen alcohol niet goed verteren, dus gebruik zeker geen alcohol!

Aangezien dieren het coronavirus niet kunnen overdragen is het voldoende om voorzorgsmaatregelen te treffen. Wij raden u aan om de huisdieren van andere mensen niet aan te raken. Indien u de pootjes van uw huisdier wenst te desinfecteren (vb. na een wandeling) volstaat het om zachte zeep of hondenshampoo voor je kat/hond te gebruiken.

10. Mijn kat/hond geeft over of heeft diarree. Heeft hij/zij het coronavirus?

Er is geen wetenschappelijk bewijs dat het coronavirus aan dieren kan worden overgedragen (zie vraag 2). Indien uw kat/hond ziektesymptomen heeft is hij/zij mogelijks ziek, maar deze symptomen hebben geen verband met het coronavirus.

IV. DAGELIJKSE ROUTINE/GEWOONTEN VAN HUISDIEREN

11. Mag ik mijn poes/poezen nog buitenlaten?

Indien u zelf niet besmet bent kan u uw poes/poezen gewoon buitenlaten. Het is belangrijk dat u de normale routine van uw kat niet onderbreekt.

Indien u zelf besmet bent of denkt besmet te zijn kan u uw kat binnen houden, zodat uw kat geen soortgenoten besmet. Chinees onderzoekers, in een experimenteel project met artificiële onderzoeksopzet, infecteerden immers 5 katten met een hoge dosis van het coronavirus door het neusgat. 2 katten werden geëuthanaseerd en bij hen werd het coronavirus aangetroffen in de bovenste luchtwegen. De overige 3 katten werden in een kooi naast 3 niet-geïnfecteerde katten gezet. 1 van deze katten werd ook geïnfecteerd. Aldus blijkt het, in dergelijke artificiële setting, mogelijk dat katten het coronavirus kunnen doorgeven aan soortgenoten.

12. Mag ik mijn hond uitlaten?

U mag uw hond uitlaten. Wandelingen maken is één van de meest elementaire fysiologische behoeften van een hond. Gebruik de gebruikelijke voetpaden en vermijd mogelijke drukte.

U mag een wandeling maken alleen of in het gezelschap van personen die onder hetzelfde dak wonen en/of in het gezelschap van maximum twee, steeds dezelfde, andere personen, met respect van een afstand van 1,5 meter tussen elke persoon.

Houd afstand tot andere wandelaars en vermijd lichamelijk contact. Was de snuit en poten van de hond na de wandeling met een zachte doek. Gebruik geen alcohol. Was na de wandeling en na het schoonmaken van de hond ook uw handen grondig.

13. Kan ik nog met mijn paard gaan wandelen?

Ritten te paard, en dit enkel met het oog op het welzijn van het dier en met een maximum van twee ruiters zijn toegelaten, mits inachtneming van de social distance maatregelen. Men mag de wagen nemen om zich te verplaatsen tussen de woonplaats en de manege. Elke rit met het paard start aan de eigen weide/manege. Het is niet de bedoeling dat het paard wordt opgeladen en vervoerd om vervolgens 2 à 3 uur te gaan wandelen in een regio waar u graag wandelt.

14. Kan ik met mijn auto naar het bos rijden om de hond uit te laten?

Ja, u mag een beperkte verplaatsing maken voor een recreatieve activiteit, dus ook om uw hond uit te laten in het bos. Respecteer de fysieke afstand. Wandelingen zijn ook toegestaan in de buurt van uw huis. Ga nog niet met de wagen naar de kust of de Ardennen om daar te gaan wandelen.

15. Dreigt het dierenvoeder op te raken?

Neen. Huisdiervoeding blijft beschikbaar in dierenwinkels en supermarkten. Dierenvoeding kan ook online worden besteld.

16. Mogen mijn kinderen in de tuin spelen als de kat van de burens daar ook is?

Bij honden en katten bestaan er ook coronavirussen maar deze worden niet geassocieerd met de huidige uitbraak van coronavirus COVID-19 en zijn niet overdraagbaar op de mens. De Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) bevestigt dat er geen bewijs is dat huisdieren een rol spelen bij de verspreiding van het nieuwe coronavirus.

Het principe is wel dat het coronavirus kan zitten op al wat of al wie u aanraakt (dus ook honden/katten). Dieren kunnen dus een passieve overdrager zijn net zoals eender welke oppervlakte (vb. deurklink). Met passieve overdracht wordt bedoeld dat de hond of kat door andere mensen dan u kan gestreeld of geknuffeld worden en dat op die manier het virus mogelijk op de vacht van het dier kan terechtkomen. Daarom, hoewel het vergezocht kan lijken: altijd de handen grondig wassen nadat u of iemand anders een dier heeft gestreeld. Het is belangrijk om de geldende hygiëne- en veiligheidsmaatregelen in acht te nemen, en uw handen voldoende te wassen, ook na het knuffelen van de kat/hond.

17. Mag ik met de hond van mijn (bejaarde) buurman/-vrouw gaan wandelen om hem/haar te ontlasten?

Dat mag zeker maar hou 1,5 m afstand van uw buurman/buurvrouw. Wandelingen in groepen zijn verboden. Houd ook afstand tot andere wandelaars en vermijd lichamelijk contact. Was na de wandeling ook uw handen grondig.

V. PROFESSIONEEL GEBRUIK DIEREN

18. Kan ik mijn dier nog professioneel gebruiken?

Indien u vragen zou hebben over het professioneel gebruik van uw dieren (hondenkwekers, trimsalons, paardensport,..) adviseren wij u om de beroepsvereniging te contacteren.

VI. AFHALEN DIEREN BIJ KWEKER

19. Kan ik een pup of kitten die ik reeds heb aangekocht of gereserveerd afhalen bij de kweker?

Het Crisiscentrum heeft het standpunt ingenomen dat het toegelaten is om uw huisdier af te halen bij de kweker.

Indien u moeilijkheden zou hebben om uw nieuwe huisdier te gaan ophalen kan u aan de kweker vragen om de pup/kitten naar u toe te brengen.

Wie overweegt een dier in huis te halen kan beter adopteren dan kopen.